

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 11.

V Ljubljani, 1. novembra 1888.

Leto XVIII.

Bolnemu bratu.

Nikár, nikár oj bratec moj
 Se smrti blede mi ne boj!
 Zapustil stariše ljubljéne,
 Zapustil bodeš sestro, mene,
 A raj se bode ti odprl,
 Nebesa svitla bodeš zrl.
 Glej! angeljev krilatih zbori
 Ti dušo sprémijo tjà gori
 Na dom presvetega Bogá,
 Ki vse nas ljubi iz sreá. —
 Ko vzdigal boš se na peroti,
 Marija pride ti naproti,
 Objela bode te ljubó,
 Pred sedež svoj peljala bo,
 Kjer bodo v rádoti sprejele
 Nebeščanov te trume cele.
 Tam broj Marijinih družic,

Najljubeznjivejših devic
 Podá ti novo oblačilo,
 Ki bode se takó svetlilo
 Kot solčni žar čez širno plan,
 Kot snežni biser zimski dan.
 Oblečen v novem oblačili
 V naročji boš Devici mili
 Prišel pred večnega Bogá,
 Pred vsmiljenega Jezusa,
 Da zlati venec bode Večni
 Podáril tvoji duši srečni.
 V obleko svitlo odevèn,
 Z zlatim vencem okrašèn
 Nedolžno jagnje boš spremljéval
 In pesni angeljske prepéval,
 Da enkrat srečno za tabó
 Dospémo tudi mi v nebó.

J. Rejec.

Učenec — mučenec.

prvih treh stoletjih po Kristu se je moralo krščanstvo neprenehoma bojevati proti groznim in hudim napadom, s katerimi so hoteli paganski vladarji uničiti nauk Gospodov in ga popolnem iztrebiti z zemlje. Izmišljali so si najgrozovitejše muke, s katerimi so trapili nedolžne kristjane. Ali zamán so bili vsi in toliki nápori, zamán vse napeňjanje peklenskih močí. „Kri mučenicov je seme kristjanov; čim bolj nas kosíte, tem več nas je!“ piše cerkveni pisatelj Tertulijan, ki je živel v ónej dóbi. Peklenska moč je pešala, a krščanska cerkev je stala in še stoji neomajena, ker je zidana na skalo.

Navedeni Tertulijanov izrek se je potrdil vzlasti v življenji sv. Celzija, ki je v zornej mladosti trpel najgrozovitejše muke za Kristovo vero.

Kakor v Italiji, tako je tudi v Malej Aziji krščanska kri v potocih pojila zemljo. Mej vsemi maloazijskimi mesti pa se je odlikovala vzlasti Antijohija. V vrsti njenih brezštevlnih krščanskih junakov se odlikuje sv. mladenič Julijan, ki je slovel vzlasti zaradi svoje telesne lepote in zaradi velikega svojega bogastva.

Ko je zvedel Marcijan, cesarski namestnik v Antijohiji, da je Julijan kristjan, ukazal ga je takój préd-se pripeljati. Vrl vojak Kristov je stopil neustrašeno pred srditega trinoga, ki ga je skušal na vse mogoče načine pregovoriti, naj daruje malikom in se odpové krščanstvu. Ker vse prigovarjanje ni nič izdalo, dal ga je sredi trga v verige ukovati in z jermeni ter železnimi škorpijoni pretepesti. Ravno, ko se je to godilo, prišli so mali učenci iz šole mimo njega. Mej njimi je bil tudi jedini sinček trinoga Marcijana z imenom Celzij. V tem, ko so se drugi učenci pridružili ljudstvu, ki je z veseljem paslo oči na neusmiljenem trpinčenji, zagnal je Celzij, videč blagega Julijana v tako grozovitih mukah, knjige od sebe in stekel k mučencu ter se oklenil njegovih krvavečih nog. Poljubujoč mu skeleče rane, prosi ga jokaje, naj mu dovoli ž njim trpeti in umreti. Sodnik zapové hitro služabnikom, naj odtrgajo sina od mučenca. A Julijan strese verige z rok in objame mladega továriša. Obá se tako trdno skupaj držita, da ju nihče ne more razdružiti. Odvedó ju v ječo.

Ta prizor je gledalcem segel takó v srce, da se je takój dvajset vojakov in sedem drugih veljavnih mož razglasilo za kristjane. Po noči je prišel v ječo duhovnik Antonij, ki je krstil vse te nove vérnike.

Drugi dan pripeljejo vse krščanske ujetnike na trg, kjer je imel Marcijan svoj sodni stol. Zdajci prinesó mimo paganskega mrlíča, katerega Julijan z molitvijo v življenje obudi. Obujeni Anastazij pristopi takój v vrsto mučencev. A Marcijanu ostane tudi po tem čudežu srce trdovratno. Jeze se peneč ukaže vse junaške borilce pometati v kadí, napolnene z vrelo smolo. Zvesti krščanski junaki pa stojé, hvalne pesni prepevajoč, v razbeljenej tekočini, ki jim ne škodi nič

Marcijan otide domóv, ker ne more gledati lastnega sinčka v taci mukah. Srcé se mu trese, ko sliši, da mučenci v kotlih hvalne pesni prepevajo, in da je

obličje Celzijevo mnogo lepše nego li poprej. V strahu, da bi se še več novih gledalcev ne spreobrnilo, vzamejo mučence nepoškodovane iz kotlov in je peljejo nazaj v temnice.

Žena Marcijanova ne more pretrpeti izgube sinove. Vsa obupana hiti k njemu v ječo. Vrže se mu k nogam in jokaje prosi: „Sin! sin! zakaj si me zapustil? . . . Pomisli, da bodeš moral umreti najgrozovitejše smrti! . . . Pusti to neumno vero in daruj bogovom!“ —

„Mati draga! ne bodi tako preslepljena in ne misli, da vaši grdi bogovi res kaj premorejo. Prosim te, veruj to, kar jaz verujem in . . .“

„Celzij ljubi! smiliš se mi, ker toliko trpiš. Pomisli, da si jedini moj sin, jedino moje veselje, jedina moja nada . . . Oh, daj se pregovoriti, saj ti želim le dobro!“

„Mati, ti si pomilovanja vredna, ne jaz. Ne žaluj zavoljo mene; jaz sem srečen, neizmerno srečen. Od te sreče me ne odtrga več nobena stvar. Morejo mi sicer vzeti to moje ubožno življenje, a duše in nebes mi ne bodo vzeli nikdar. Zapústi to smrtno senco, v katerej sediš vže tako dolgo in gledala bodeš svetlobo, katero gledam jaz. Oj, ko bi ti videla to, kar jaz zdaj vidim, kar sem videl, ko sem bil v kotlu vrele smole, kar sem zrl, ko so me neusmiljenci pehali in suvali sèm ter tjà . . . Otročiči, lepši kakor jutranja zárija, in mladeniči z žarnimi peroti so me spremljali na vseh mojih potih. Vsaka kapljica krvi, ki je padla na zemljo, izpremenila se je v čarobno belo rožo. Vse te cvetice so pobirali óni nebeški prijatelji in je povijali v venec, katerega so mi potem položili na glavo . . . Oni me vedno spremljajo in osrčujejo . . .“ Nedolžni njegov obraz še boljše zažari, roki se mu više dvigneti in okó se mu uprè navzgor. Nebeška svetloba ga obsije in v takem zamaknenji nadaljuje: „Poglejte . . . nebeška Gospá v belej obleki, takó lepa, takó mila . . . smeji se mi . . . zbor krilatih nebeških duhov jo obdaja . . . kako petje . . . kaka pesen! . . . Vá-me gleda Gospá . . . K sebi me vabi in kliče: „Pridi dete, pridi! . . . Oh, Marija pridem, pridem“ —

Deček se sklóne in zakrije obraz. Kmalu vstane ter se vrže materi v naročje milo govoreč: „Oh, mati, pusti slepoto; veruj, kar jaz verujem in združena bodeva na veke, ne na sveti, ne v tej sólnzej dolini, temveč tam gori nad zvezdami, tam gori pred prestolom živega Bogá, v družbi vseh izvoljenih, v zboru nebeških duhov — — —“

Mati je poslušala in jokala, a ni mogla umeti vzvišenega govora svojega sinú.

Stražnik je ustopil in ukazal naj se ločita. Vsa zmedena in preplašena zapusti žena ječo. Celzij pa se vrže na obraz in milo prosi Boga za spreobrnjenje svoje matere. Drugi dan mati zopet pride, da bi vzela Kristu nedolžno ovčico; ali vse njene prošnje so bile zamán.

Ko pa tretji dan novič pride k sinu, spreobrne se sama in postane goreča kristjanka. Zdaj noče več iti od sina; ž njim hoče živeti in ž njim umreti. V naslednjem noči jo mašnik Antonij krstí.

To novico zvedši, Marcijan kar zbesní. Takój ukaže ónih dvajset spreobrnjenih vojakov z železnimi kavljí trgati in s plamenicami žgati. Moleč in hvalne pesni prepevajoč trpé vrli junaki te nečloveške muke. Močí rabljev opešajo, a srčnost mučencev vedno raste. Boječ se, da bi njihova stanovitost ne vzbudila nejevolje, ukaže jih obgláviti. Drugih sedem plemenitih mož ukaže na gromadi sežgati.

Nato privedó pred sodnika ostale kristjane: Julijana, obujenega Anastazija, Celzija in njegovo mater. V najlepšem antijohijskem svetišči napravi Marcijan slovesno daritev. Notri pripeljejo ujetnike in jim ukažejo darovati.

Ti pa popadajo na kolena in jednoglasno zapojó: „Svet, svet, svet si Gospod Bog vojskinių trum!“ Pri tej priči se tla zazibljejo, maliki se rušijo, stene pokajo in mnogo paganskih duhovnikov in gledaleev podsujejo. Marcijana samega nek malik zeló pobije. Odneso ga domóv. V neizmernej togoti ukaže vse, posebno pa Celzija, na najgrozovítejši način mučiti.

Vržejo jih mej sestradane zverí, a te ležejo mirno k njihovim nogam; postavijo jih na gromade, ali ogenj ugasne. Ko si drugega več ne upajo poskusiti, odsekajo jim glave. Samó Celzija hočejo še pridobiti. Da-si je toliko vže prestal, moral je še hujše muke prebiti. Z nepopisno bridkostjo se je ločil od matere, ne za to, ker je bil odslej sam, nego zato, ker mu še ni bilo dano, da bi se združil z nebeščani.

Po vrsti so padale glave zvestim mučencem, in Celzij je moral vse to gledati, da bi se prestrašil in odpadel. A hvalne pesni pevajoč je neustrašeno gledal neusmiljeno klanje; njegova srčnost ni pešala, temveč rastla.

Končavši to delo primejo rablji Celzija. Pregovarjajo ga, obetajo mu najmikávnejše stvari, preté mu z najhujšimi mukami — a vse zamán; kakor skala stoji sveti deček in za las se ne odmakne od vere. Ročici čez prsi križem držeč in neprenehoma k nebesom zroč, stoji kakor ponižna ovčica mej divjimi in krvolačnimi tigri. Njegovo srcé bije mirno, in njegovi ustnici se premičejo v tihej, gorečej molitvi. Z obraza mu sije nebeška milina. Lici ste mu tudi po tolikih mukah rožnocvetoči. Podoben je bolj angelju kakor človeku.

Razjarjeni, da je vse njihovo prigovarjanje bilo zamán, zaženo se rablji kakor divje zverí nánj. Polože ga na tezálnico in mu polagoma raztegnejo vse telo. Da bi ne videl svojih trapiteljev, zatisne oči in moli na glas. Nekega hlapca to takó razjezi, da ga udari po ustih in mu izbije zobé. Črno-rudeča kri se pcedí po licih. In glej! da-si v tacih mukah, ko so mu vse kite pretegnene, ko nobena kost ni več v sklepu, ni je slišati nití najmanjše tožbe iz njegovih ust.

Ko tezálnico nekoliko ómehčajo, pade mlado telo vse onemglo na tla. A hitro ga poberó in obesijo na drevo, z glavo nizdolu. Najprej ga s škorpijoni do kosti pretepó, potem mu trgajo z železnimi kavlji meso s telesa; bil je čez in čez s krvjo oblit. Peklenska moč še huje vzkipi. Vsega razmesarjenega oblijó s kisom (jesihom), da ga telo, ki je bilo vse le jedna rana, še bolje skelí in peče. Žgó ga s plamenicami, da kri skoraj zavre na njem. V teh najhujših bolečinah se dete bolestno stresne in zaječí: „Óče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!“

Da bi jim še ne umrl, odvežejo ga, pripno na nogi vrvi in ga takó vlečejo po kamenji skozi mestne ulice v ječo. Pa tudi tu mu ne privoščijo pokoja. Raztegnejo ga črez steklene črepinje in položé nanj težko kamenje, da bi ne mogel vstati. Tu ga pusté ležati brez vse hrane, čisto samega.

Ko Celzij sam leži v temnici, obsije ga nebeška svetloba. Prijetna vonjava se razlije okolo njega. Jezus sam, spremljan od angeljev, pride ga tolažit. Angelji potresejo tla okolo njega s cveticami in mu celéjo rane.

Stražniki pritekó v temnico, pa ne vidijo družega nego rajsko svetlobo. Ugledavši Celzija ozdravljenega in vsega izpremenjenega, spreobrnejo se vsi in ostanejo vso noč v ječi, da jih mučenec pouči v veri.

Drugi dan pripeljejo Celzija zopet na trg. Vse se mu čudi, da je kar čez noč ozdravel. Stražniki se razglasé za kristjane in mnogo gledalcev se jim pridruži. Da bi se jih še več ne spreobrnilo, odseka Marcijanov namestnik sam Celziju glavo. „Bog, sprejmi mojo dušo!“ bile so njegove zadnje besede. In splavala je čista dušica na angeljskih krilih v sveto nebo k svojej materi. Angelji so mu dali na glavo krasen mučeniški venec in v roko palmovo vejico.

Grozoviti oče Marcijan ni več ozdravel, odkar ga je malik potrl. Začel je gnjiti in črvi so ga živega zglodali. Tudi on je prejel svoje plačilo! J. B.

Mala Samaritanka.

„ač da ne vem, kako je z našo Jovanko,“ reče oče župan nekega jutra svojej ženi Marijani. „Poprej nekaj časa je ni bilo z lepa spraviti iz hiše, vedno je pri svojem delu tičala, pridno predla ali pa nogovice pletla, a zdaj je to vse drugače. Komaj odjužinamo, vže je iz doma in je ni po celo uro nazaj. Bojim se, da bi ne zahajala h kakej malopridnej tovarišici in se nam ne izpridila. Dekleta, ki so zvršila ponavljalno ljudsko šolo in so vže v petnajstem letu svoje dōbe, kakor naša Jovanka, iščejo si rada tovarišic in se večkrat izpridijo, če zaidó v slabo družbo.“

„Tudi jaz sem to zapazila,“ reče mati županja „ter sem jo vprašala, kam da zahaja? A ona mi je odgovorila, da hodi k poštenej prijateljici, ki jo vsaki dan z veseljem pričakuje; a imena mi vender ni hotela povedati.“

„Jaz jej bom to vasovanje prepovedal, ker je vže več kakor teden, odkar tako dela,“ reče oče župan.

„Veš kaj?“ reče mati županja, „pustiva jej to veselje še danes, ker mi je sama rekla, da je nje prijateljica poštena in zlagala se nama ni še nikoli. A prepričati se vsakako morava, h komu da hodi in kaj tam dela. Jaz mislim, da bi bilo najbolje, če bi poslala njenega brata Franeka za njo, da bi skrivaje pazil, kam hodi in potlej nama povedal.“

Takój po južini se Jovanka po navadi iz hiše zmuzne ter gre, tebi meni nič, zopet iz doma. Komaj otide, vže gre njen starejši brat Franek za njo, da bi izdaleč pazil, kam bode šla. Prišedši kraj vasí, vidi jo, da izgine v majheno leseno hišo. Franek postoji nekaj časa, potem pa tudi on prav tiho stopi za njo v hišo. Kakšen prizor! V ubožnej hišici je ležala bolna ženica na siromašnej postelji bleda in suha kakor smrt, poleg nje pa je sedela Jovanka in jej stregla. Franek ne vé, ali vidi prav ali ne, zatorej vpraša: „Jovanka, ali si ti tukaj?“ — Jovanka se ga zeló ustraši in nekako boječe vpraša: „Franek, kaj pa hodiš za menój?“ —

„Oče in mati sta mi rekla, naj grem za teboj, da vidim, kam vsaki dan po južini tako naglo iz doma greš,“ reče Franek.

„Oj, kako me to žali!“ reče Jovanka, „hotela sem na skrivnem dobro storiti ubogej ženici, a zdaj ste me vže zasledili. Pojdi domov, Franek, ter reci očetu in materi, da se kmalu vrnem in jima vse povem, kam da zahajam.“

Za uro kasneje pride Jovanka domov ter pripoveduje starišem to-le: „Bolna ženica, katerej strežem, vdova je in velika sirota. Bila je pred nekaj leti naša dekla in je mene otroka péstovala ter me zelo ljubila. Mož jej je umrl in zdaj nima nikogar, ki bi jej kaj postregel in pospravil po hiši. Jaz sem čula o njenem uboštvu in sem hodila nekaj dni k njej, da sem jej posteljo prestlala in jej malo postregla. Danes jej je vže nekoliko bolje ter upam, da kmalu ozdravi. Prosim vas torej, stariši ljubi, oprostite mi, če vam sem s tem nepotrebnih skrbi delala in dovolite mi, da jej še toliko časa strežem, da ozdravi.“

Oče in mati zelo vesela tako lepega dejanja svoje hčerke, objameta jo in dovolita, da sme tudi zanaprej še vsaki dan ubožnej bolnici postreči in tudi nekoliko boljše hrane prinesti. Oj to je bilo veselje za Jovanko! Bolnica je kmalu ozdravela ter se Jovanki in njenim starišem prav lepo zahvalila na vsem, kar so jej dobrega storili, proseč jim blagoslova iz nebes.

P. G.

Basni.

(Iz češkega preložil Janko Barlé.)

1. Miška in žaba.

Miška je prosila žabo, naj bi jej pomagala preko reke. Žaba je privezala prednji miškini nogi z laneno nitjo k stegnu svoje desne noge. Ko ste priplavali na sredo reke, spustila se je žaba v globočino in se potopila, hoteč tudi miško s seboj potegniti. Miška se je branila in se ni dala potopiti. V tem, ko ste se miška in žaba po vodi vlekli in suvale, ugledal ju je mimo leteči jastreb, spustil se bliskoma doli, zgrabil s svojimi kremplji potapljačo se miško in jo odnesel s privezano žabo vred v visočino.

Tako pogine večkrat óni, ki je drugemu dosodil smrt.

2. Smokva in ptice.

Visoka smokva je branila s svojimi košatimi vejami mnogo ptic solčne vročine in jih hranila s svojim sladkim ovočjem. Treščilo je v smokvo, spalilo jej listje in uničilo sadje. Ptice so precej odletele in se niso nikdar več povrnila k suhim vejam.

Kogar sreča zapustí, zapusté ga tudi prijatelji.

Otročje pesence.

(Priobčil Janko Barlè.)

I.

Deček in ptiček.

Po zraku mi ptiček letí,
Letí in glasno gostolí.
„Oj ptiček veseli ti moj,
Počakaj me malo, postój!
Letiš tjà čez sinje goré,
Čez vode, globoko morjé,
Ogledaš si mesta, vasí,
Ogledaš vrhé in dolí.
Oj ptiček, oj ptiček ti moj,
Kakó bi jaz rad šel s tebój,
Posódi mi krileca lahké,
Da s tabo ponésejo mé!
Oj vzlétel bi tjà na goró
Tam gori takó je lepó,
Tam gori takó je lepó,
Ní daleč več v zlato nebó.

Tam gori bi vedno ostál
In z angeljei bi se igral;
Bi pesence Bógeku pél,
Po tratah bi skakal vesel.
Po tratah pa evétke evetó,
Oj evétke evetó prelepó,
Te evétke skrbno bi gojíl,
Potem pa z njih venčeke vil;
In venčeke skupaj bi zbrál,
Jih ljubemu Jezušku dàl.
Oj ptiček, oj ptiček ti moj,
Počakaj me malo, postój!
Posódi mi krileca lahké,
Da v nebo ponésejo mé.“ —
A ptiček le dalje letí,
Letí in glasno gostolí.

II.

Kdo bo dečku hlače dal?

Préde, préde dan na dan,
Dolgi pájek pájčolan.
Slíni, súde, vléče, préde,
Ves kotíček z njim zapréde.
Kaj bo pajku pajčolan,
Ki ga prede dan na dan?
Ga ponése v žábij grad,
Tam ni oken niti vrat,
Tam stanuje osmokràk
Dolgobrki stavec ràk.
Rak si škarje bode vzél,
Robo rézati začél,
Stavec rak bo vrezal hlače,
Dolge hlače, dopetáče.
Kaj pa bode z njimi ràk,

Dolgobrki, osmokràk?
Jézeku jih bode dal,
On skrojiti bo jih znal.
Iglie nosi sto in sto,
Jézek vedno sè sebó.
On najbolji je krojáč,
Skrójlil je vže tisoč hlač.
Pa še te bo skrójil hlače,
Dolge hlače, dopetáče. —
Kaj bi ježu hláčiče,
Vsaj imá on íglie?
Dečku jih bode dal,
Če moliti bode znal.
Hodil v cerkev deček bo,
Molil Bógeka lepó.

Vseh mrtvih dan.

ep jesenski dan. Letnemu času nenavadno čisto je nebó. Niti jednega oblčka, niti jedne meglice ni na širnem oboku. Samó zlato soluce se izprehaja tam gori in zrè tožno v tožni svet. Koliko izpremembe! Gola sta log in dol, hrib in plan, golo drevje, cvetje zamorjeno, usèhlo. Opustošena je vsa narava. A tudi žarkega solncea moč ni več tista kakor v poletji, tudi njegovi žarki so le mrkli in slabi.

V lepo opravljenjej sobi glej mlado gospo sedeč nêmo na mehkiem naslonjači. Pri delu je, tako vsaj nam kaže šivalna mizica pred njo in pa orodje šivalno v roci. A delati ne more. Bolést jo morí vidno, vabi jej svitile solzé na lepa lica, a ona dela, da jej zastajata roci pri delu. Kaj neki je zalej gospéj, ki jej izvestno ne manjka ničesar, ki se jej — tako vsaj kaže oprava sobina in njena — ni treba boriti za obstanek, za življenje vsakdanje?

S stólpa sim doné zvonovi. Tako žalostno ubrani so jim mili glasovi, tako tajno pretresujoč lijó se po dolgih mestnih ulicah, lijó skozi ozbiljno okno mladej gospej v stanovanje, v žalostno njeno dušo.

Vseh mrtvih dan! In spomini, ti spomini . . .

Srečna je bila nekdam gospa Lada. V ljubega moža skrbnem varstvu in zlatega deteta najprijetnejšej družbi je živela lepe, lepe dni. Ali čudno, nestalno je vse na zemlji! Kakor se izpreminjajo po večnem zakonu narave zlati časi krasne spomladi in prijaznega poletja prijazne ure ter na njih mesto stopi vsako leto tožna jesen, prav tako so se tudi njej zamenli lepi dnevi srečnega življenja s tožnimi, britkimi . . .

Poldrugo leto vže počiva Ladin mož v hladnem grobu. Oj koliko solz je prelila ob njegovej smrti, koliko žalosti je pretrpela! — Ali čas — zdravnik je zacelil deloma vsaj to rano. Da-si jej je izkopala nemila smrt zenico iz jednega očesa, iz obeh jej ni! Še je imela mlada gospa jeden zaklad, ki bi ga ne bila dala za vse zaklade na sveti, imela je — dete svoje. Zal otrok je bil njeu Milanček. Ko je umrl oče, zvršil je bil tretje leto svoje starosti. A po marsičem zdel se je mnogo, mnogo starejši. Kako gladko in lepo je govoril, kako razumen, kako priden in poslušen je bil! Kolikorkrat se je ozrla dobra mati vanj, razjasnila so se jej veselja materina lica.

A tudi to veselje in jedino tolažbo vzela jej je kruta smrt. Nedavno umrl jej je Milanček, njen sinček, ki jej je bil najljubši, najdražji . . . In zdaj je sama v širnem svetu! Kaj jej mladost, kaj bogastvo, če je izgubila najljubše, najdražje oboje!

Vseh mrtvih dan!

Kako lepó je danes na pokopališči! Pri cvetu dehtí cvet na grobéh in lučica gori pri lučici in nebrojne tólpe ljudstva puhté k Bogu svoje molitve za nadzemsko srečo prerano jim umrlih svojejev . . . Tudi gospa Lada je vže bila danes na pokopališči. Z rôsnim očesom je položila ondù zala venca na draga jej grobova in pomolila molitevco za svoja ljuba. Potem se je vrnila domóv, kjer jo vidimo, kako si hoče v delu utolažiti bolést svojo. Ali zamán! S stólpa sim doné zvonovi.

Tako žalostno ubrani so jim mili glasovi, tako tajno pretresujoč lijó se po dolgih mestnih ulicah, lijó skozi ozbiljno okno mladej gospej v stanovanje, v žalostno njeno dušo.

Vseh mrtvih dan! In spomini, ti spomini . . .

—m—

Iz otročjih let.

Vse kot nekdanj — a vendar vse drugače!
(Gestrin.)

Bilo je kdaj, bilo . . . Mirno so nam tekla sladka leta prve mladosti. Pod ljubo streho rojstnega doma, v zlate matere varnem krilu, nam ni nedostajalo ničesar. Veselili smo se mladega življenja, prav kot se raduje nežna cvetice pomladnega svojega žitja. Zadovoljnost in sreča nam je poljubljala cvetoča lica, prav kot poljublja v mladoletji lepa Lada krasno zemljico. Sreča nam ni stiskala nobena bolést, življenja valovi nam niso drvili burno nasproti, marveč ljubko šumeč so drhteli k nam, kažoč nam lepo solnčno stran našega mladega življenja. Bili smo otroci — srečni otroci! . .

In kaj nam je bilo najljubše, najdraže na svetu? — Blagi roditelji, skrbni oče, zlata mati, za tem pa rojstni dom, hiša očetova in svet okolo nje, kolikor smo ga poznali. — Dà, to nam je bilo najljubše, najdraže. — Lepšega mesta od domače vasi, širnejšega gradú, krásnejše palače od rojstne hiše nismo poznali. Krásnejšega vrta ni bilo od našega, naše drevje je bilo najlepše. In kraji, kjer smo se igrali, grivice in livade, oj kako smo je ljubili! —

Bilo je kdaj, bilo . . . A zdaj ni več takó! . . . Ona srečna leta so minula, minulo je zlato mladoletje. — In rojstni dom, domača tla, logi in grički, — naši nekdanji továriši? Ti so še! In ti, prijatelj, in jaz?

„Solzeč se oziram na mesta nazaj,

Kder sanjal sem sanje detinske,“ —

porajajo se mi spomini, lepi, duši mili spomini!

I.

Domača hiša.

Vse kot nekdanj! — V kotu ondù stoji še vedno velika, hrastova miza, okolo nje klop.

Nad mizo v kotiči je še vedno stari oltarček: sveto razpelo stoji v sredi, na vsakej strani razpela bel, iz apna ukrojen angeljček, nad razpelom stara, na platno slikana podoba Boga Očeta, na obeh stranéh dalje po zidu pa so obešene druge svete podobe. — Poleg zadnje, glej, še malo poličico! Ondù, kjer se tišči zidú, podpirata jo dva v steno zabita žreblja, prednji del pa držita k višku žici, kateri vzprejema v sé tretji, više od ónih dveh zasajen žrebelj. — „Kaj pa ta deščica?“ Oj, takó moreš vprašati le zdaj, ko jo vidiš takó prazno tukaj. Toda — o Božiči pridi, prijatelj, ali bolje: pred leti bi bil prišel k nam o Božičnem času in bi bil videl, kolikega pomena, kolikega veselja vzrok je bila ta deščica! Koliko radosti smo užili otroci, ko smo postavljali na ravno to poličico lepe jaslice! Spredaj v sredo smo postavili betlehemski hlevček hraneč v sebi najsvetejšo družino: Jožefa in Marijo z novorojenčkom Jezusom. Za hlevčkom pa smo napravili iz mahú prijazen hólmeček. Potoček je žuborel sredi njega, ob obeh stranéh potočka pa so pasli betlehemski pastirci svojo drobnico. — Nad hlevčkom je plavala angeljčkov truma, katerih jednemu smo dali v roki na pergamen napisan pozdrav: „Slava Bogu v višavi in

mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“ — Pred jaslicami pa so gorele lučice . . . Tako je bilo nekdanj, tako je še zdaj, od nekdanj je bila ondù ta poličica in zdaj je tudi še, jaslice je nosila o Božiči, kot jih nosi še zdaj — in vender vse drugače!

Toda dalje, dalje! Ondù za vrati je peč, po starem ukrojena, velika peč z velikimi slepicami. Oj peč, in pa nekdanji zimski večeri! Kako lepo je bilo, ko smo se spravili otroci na vroče njeno površje, mati, oče, babica, sosedje in sosede pa so jo zavarovali krog in krog prišedši drug k drugemu na klop in pritiskivši svoje hrbte k njenim stranicam. — In kaj potem? Oj, potem se je čulo marsikaj lepega, marsikaka prigodbica, povestica se je razvila mej vasovalci. —

Iz hiše držé vrata v stransko izbo. — Tam-lè poglej, poleg materine je stala moja posteljica. — Oj, saj še stoji! . . . In poleg nje je okence. Pri njem sva molila z mamico večerno molitev zroč k nebu, na katerem je blestélo tisoč in tisoč zvezdic . . .

Vse, oj vse kakor nekdanj, vse po starem — in vender vse drugače! —

II.

Naš grič.

Okolo hiše se razprostira vrt. — Na dolenjem kraji pri poti je zasajeno sadno drevje — vrt v ožjem pomenu besede — na gorenjem se razprostira od hiše dalje dvojje lešice, za temi pa prehaja raven svet v skalnato, prav malo se dvigujoče višavje. To je naš grič.

Veselo je bilo nekdanj na griči, veselo in živo po leti in po zimi. In kako nè? Saj je vender toliko lepega na našem griči! Evo ti ondù le óne skalice! — Le natanko si jo oglej! No, ne zapaziš na njej nikake posebnosti? Oj ti si pravi, ti, kaj ne vidiš, kako čudnolepo je ustvarjena? Vzbočena je in tako gladka, da se kaj prijetno sedi na njej. — Oj, dobro smo jo poznali otroci, rekali smo jej „črevljarski stolec“, in vedno, kadar smo si igrali ondù, bil je prepir, kdo boče pač sedel na njej. —

Dalje od „stolca“ tjà je „málinček“ — ravno taka skalica ustvarjena prav otrokom v igračo. Pri njej smo merili otroci „mokico“ — prah, zgoraj smo zasipali in spodaj je dričalo v kak papirnat zavitek, ki smo ga postavili. Hej, to je bilo veselje! Ali kaj še to!

Ona le črešnja tam, tista, tista! — Kadar je ona porudečila svoj sad, tedaj je še le bilo živo in veselo na Šarovčevem griči! — Zbralo se nas je kateri dan Bog sam si ga vedi po koliko; od vseh vetrov sem jih bil priklical in privabil, samó, da nas je bilo več. — Prišel je Markovčev Nacek, Jožek, Erjavčev Franek, Mihovčev Jurijček, Onegav Markec in Čebavsov Janezek, pa Bog vedi, kdo še vse. — In vzeli smo izpod kózolca „hlapca“, jaz sem šel na izbo po óni veliki ključ, ki smo ga imeli, da smo senó s kupa pulili, in — hajdi na črešnjo! — Vsi sevéda niso smeli gori, toliko je vže veljala moja beseda, ali po kaki trije — to je gotovo, da jaz tudi — smo le šli nánjo. Drugi pa so spodaj čakali, kdaj se vrnemo. Vrnili smo se. In kar smo nabrali, deli smo vsi skupaj v jeden klobuk, potem pa razdelili . . . Gorjé, če je kateri kaj priknil in smo ga zasačili! — Klobuk smo mu vzeli in obesili ga na grm, in ni ga dobil poprej, dokler ni začel hudo jokati. — Hà, hà, hà! neporedni smo tudi bili, kaj ne dà, in veseli tudi, srečni, zadovoljni tudi. —

A črešnja tudi še ni bila naše vse. Še nekaj lepšega smo imeli na griči. Skalnat, kakor vže rečeno, je naš grič, a ne čisto ves. — Prostor, ki leži ravno nad prvo lešico navzgor tjá proti Novakovini, nima najmanjše skalice. In to kakor navlaš!

Zima, huda zima okrog in okrog. — Vse je bilo belo in sneženo, vse — pusto, dolgočasno. Hm, sevéda, dolgočasno starim ljudem, ki menijo, da potem, ko jedenkrat zapade sneg, ni za nikamor, kot jedino v zapeček. A vsa drugačna se je zdela zima nam otrokom! Ne dolgočasna, pusta — marveč vesela, lepa, da-si nekoliko mrzla. — Uj, kako izvrstno je bilo po zimi! Tako le po kosilu so prišli k nam tovariši moji „vasovat.“ Tako vsaj so dejali prikimavši s „škrjančki“ na nosu v hišo. A jaz sem vedel drugače, po kaj so prišli. In kar ni mi dalo biti v hiši. Vedno sem se oziral na grič, in tovariši so takisto skrivno pogledovali tjá. Naposled pa sem se opogumil in toliko časa prosil očeta, da so nam dovolil vzeti — saní. Juhé! To je bila zopet jedna! — Da si videl četrť ure potem, kako smo dričali po griči in še daleč daleč doli do sredi njive, z nami vred bi bil ukal! — Res, da se je včasih kdo prekopicnil po snegu, res, da smo bili, ostavivši veselo vožnjo, karani doma, češ, da imamo zdaj vsa razmočena obuvala, da bodedo pa vže zopet hrecali in kašljali, da ne bode nikakega konca — ali kaj to v primeri s krasno zabavo!

Oj griček, griček, kje pa so zdaj óni dnevi? Okó mi solzí, ko se oziram nate. Isti grič, mislim si na griči še vedno „stolček“ in „malinček“, in črešnja, še se vrača zima, sneg še vedno obelí vsako leto griček, in stare saní so tudi še pod kozolcem, — vse, vse kakor nekđaj — in vender vse drugače! —

III.

Markovčeva „čuža“.

Na grič naš meji Markovčeva „čuža“. — Odkod to čudno imé, ne vem: povedal mi ni nikdar nihče, in beseda sama je tudi vže toliko skrivnostna, da je težko razsoditi, katerega debla je, in kaj je prvotno pomenila. — Naj vže pomeni pred časi in leti kar koli hoče — v našem času ne pomeni „čuža“ očetu Markovecu nič drugega, nego óni kosec zemlje, ki ga ima gori nad Šarovčevim gričem. — Troje lešie je tam, katere pa gospodar navadno vsako leto le oseje z mačjim repom ali pa deteljo, češ: da še najbolje kaže, ima vsaj človek dovolj krme za žival na izbi, dovolj, da se mu ni treba bati zime, naj se vleče prav do sv Jurija. Konec njivic je kozolec, malo proč od tega pa dvoje jablan. „Špičevni“ — takó jima je ime — sta bili — če je še takó, ne vem — vsako leto polni, kar se je dalo. Pač, kaj lepa povsem ta „čuža!“ In prijetno se je pastirovalo včasih ondod. — Markovčev Nacek je bil vselej vesel, kadar koli mu je ukazal oče: „Boš pa kar na „čužo“ zapodil; ker imamo proti večeru vožnjo, ni da bi peljal živino kam dalje.“ Zažvižgal je Nacek takrat, stekel okolo opla pa naravnost k meni, vabit me: „Pridi, Mihec, pridi k meni na „čužo“, bom pasel gori.“

Jaz pa se nisem branil — rad sem šel k Nacku.

In imela sva kratek čas, da je bilo kaj. Ondù pri grmovji mej skalami sva zakurila. Nacek je zlezel na „špičevno“, nabral pólne nédrije lepih podolgastih

jabolk, pritekkel zopet k ognji, in zdaj ni bilo treba drugega, kot prav potrpežljivo čakati, kdaj se naredi žerjavica, v katerej spečeva, kar je nabral Nacek.

Naredila se je kmalu — in zagrebla sva v njeno grobovje ponosne „špičevne“ sadove.

Četrť ure potem. — Živinica se je mirno pasla po zelenej grivi ob nji vah, a midva sva z vso slastjõ použivala pečena jabolka. Bog vedi, če so bila dobra, — nama se je zdelo, da jih nihče bolje ne speče.

Pospravivši vse v kraj sva sedela še-nekaj časa na mestu, potem pa sva pohodila in pogasila ogenj, urezala v grmovji tri palice, dve taki z rogovilicami in jedno gladko, naredila iz teh skakalnic, ter jela skakati, preko nje. To vam je bilo sméha! — Kolikokrat sem se pač izpodtaknil jaz, ter telebil na tla, kolikokratov se je to zgodilo Nacku! Ej, bilo je, bilo . . .

IV.

Markovčev ulnjak.

Sredi Markovčega vrta stoji še danes star ulnjak.

Čemu pač nosi še vedno to imé! Saj vender vže Markovec sam, dà, celõ mati Markovka, ki je bila še prej pri hiši — on namreč se je priženil, ne ona — ne pomni, da bi se gojile čebele ondù. — Res, ulnjak Markovčev ni ulnjak, vsaj od pamtiveka sim ne. — Kaj pa je? Tako nekaka „šupica“, kamor spravlja oče Markovec steljo in drugo tako plažo . . . Dà, to je, to je bil ta ulnjak — pridržimo imé, da-si ne po pravici — ko smo bili še otroci noseč prve hlače ali če vže ne ravno prvih, da se je, če smo gumbe potrgali, belo bliskalo za nami.

In vender — je bilo kdaj, bilo . . . Radost me prešinja, če se oziram na to poslopijče, radost in pa — otožnost.

Vse kot nekdej! — V ónem kotu še vedno tist razbiti panj, na katerega smo včasih bobnali, okolo njega še dvoje drugih starin, drugače pa vse polno listja. — Dà, prav takõ je bilo kdaj. — In še drugače! To listje — ubogo listje! kadar je privedel Markovčev Nacek svoje tovariše — skrivaj seveda — v ulnjak, to vam je trpelo le tisto! Kar koli smo mogli, počeli smo: skakali, skrivali se, igrali se „mrliče“, in Bog védi, kaj še vse. — In kadar smo se tega naveličali, veste, kaj smo še radi delali?

Ulnjak ima in je imel dvoje nadstropij. V drugo nadstropje smo se torej spravili po kakej lestvici. Nacek pa je šel po tisto posodico, ki jo je rabil oče, kadar se je bril; vzel jo je prav po tihem, vlil vanjo malo vodke, poiskal še košček mila ter prinesel po tem vse to v ulnjak. — In kaj po tem? Po tem smo si naredili iz slamnatih bilk vsak svojo cevko, razstopili óno milo v vodi, ter jeli spuščati raznobojne, lepe mehurčke. — Seveda smo bili pri tem delu včasih kaj nesrečni. Oče Markovčev nas je zapazil, in ùj, ùj — naglo smo se morali razkropiti, če ne — kazali so nam palico!

In vender smo drugič zopet prišli. — Saj Markovčev oče ni tako hud, kakor je videti. — In dobro smo se imeli in tudi v drugič, tretjič, vedno — —

Bilo je bilo.

In danes? Vse kot nekdej — in vender vse drugače!

* * *

Pri konci sem. Dà, pri konci s tem sestavkom — a spominov, teh je še polna moja glava. — V duši mojej je opisanih še mnogo več vrto in vrtičev, grivic in livadič, kjer sem igrajoč se preživel najsrečnejšo dōbo življenja. In zakaj jih ne orišem tudi na papir, zakaj vam jih ne predočim, otroci ljubi? Zato ne, ker uvidim, da je vse, kar hočem naslikati, tako temno, tako malo podobno onim lepim slikam, ki se vrsté v mojej duši! . . .

Mihec.

Hvaležni sinovi.

(Narodna pripovedka.)

Imel je neki oče tri sinove. Ker jim družega ni imel dati za doto, dal je jedemu mačko, drugemu koso, a tretjemu sekiro. Bili so mu za to zelo hvaležni, da-si je bila majhena doto. Sin, ki je dobil mačko, podá se prvi po svetu, ter pride do neke graščine. Ne pomišlja si dolgo, naravnost gre vánjo. V graščino dospévši, vidi dvanajst mož, ki so stražili miši, da niso gospōdi skakale v jed, ko je kosila. Sin jim reče: „Jaz pa imam tako žival, če jo izpustim poloví in pomorí vse miši. Koliko mi plačate, da vam jih poloví? Stražniki mu rekó: „Mošnjo denarjev.“ Sin izpustí mačko, da poloví miši. Stražniki mu dadó pogojene denarje. Ko je graščak videl, da ta nova žival tako pridno lovi miši, vpraša ga: „Ali prodaš to žival? In koliko hočeš zá-njo? Sin mu reče: „Mošnjo denarjev.“ Graščak mu jih da. Sin se zahvali in otiče. Graščak ga še skozi okno vpraša: „Kaj pa ta žival žrè?“ Sin odgovori: „Vse jedi.“ Graščak je razumil, da vse ljudi. Sin meneč, da se gospod kesá zaradi lepih denarjev, pospeši svoje korake proti dōmu. — Graščak si je zgradil novo poslopje ter noter zaprl mačko. Potem ukaže poslopje zažgati a on spleza na smreko. Ko je poslopje gorelo, počí šipa v oknu, mačka skočí ven ter naravnost na smreko. Graščak se tega tako prestraši, da z smreke pade ter se ubije.

Sin pride domóv ter prinese ubogemu očetu dve mošnji denarjev. Zelo se je oče razveselil, ko ga je hvaležni sin tako bogato obdaroval za majheno doto. Nato reče drugi sin: „Zdaj pa pōjdem jaz po svetu, da si kaj zaslužim s kosó.“ Gré ter pride do nekega travnika, kjer so senó strigli sè škarjami. On jih vpraša: „Koliko časa bode te še strigli senó?“ Rekó mu: „V pol letu ga ne postrizemo.“ On jim reče: „Koliko date meni, pa vam ga jaz pokosim danes opóludne?“ „Mošnjo denarjev,“ rekó mu. On je takój začel kositi, pa še poprej pokosi travnik, kakor opóludne. Zaslužil je mošnjo denarjev. Vprašajo ga, koliko hoče za orodje, ki tako hitro striže senó. On jim reče: „Mošnjo denarjev.“ Dadó mu jih. Zdaj je šel vesel domóv z dvema mošnjama denarjev. Domóv prišedši, razveselili so se vsi. Oče samega veselja, da ima tako pridne in hvaležne sinove, ni vedel, kaj bi počel.

Zdaj gre še sin sè sekiro po svetu. Ko pride do nekega gozda, ugleda drvarje, ki so sè šilom bodli hrast, da bi ga posekali. Sin jih vpraša: „Koliko časa bodete bodli hrast?“ Rekó mu: „Pol leta.“ Ta jih vpraša: „Koliko date meni, pa vam ga posečem vže danes opóludne?“ Rekó mu: „Mošnjo denarjev.“ On začne sekati hrast in ga še poprej poseka, kakor je bil obljubil. Dobil je mošnjo denarjev, katerih je bil zeló vesel. Vprašajo ga, koliko hoče za orodje, ki tako naglo les seče? On jim odgovori: „Mošnjo denarjev.“ Takój so mu jih dali. Sin se vrne vesel domóv, kakor poprejšna dva, in izroči denarje očetu. Oče kupi vsakemu lepo domačijo, kder so dolgo časa srečno skupaj živeli ter tudi srečno umrli.

Príobčíl G. Križník.

Listje in cvetje.

Materina molitev pri zibéli.

Ti, Gospod, ki si mi dal
 Detece to ljubomilo;
 Ki življenje to užgal
 Meni v nado si, tešilo,
 Ki jedini znaš in veš
 — Saj z višave nebne zreš —
 Kaj nam tóg je, kaj jokú
 V žitji revnem oj prebítí,
 Kaj solzá in kaj potú
 Mora zemlje sin prelíti —
 Máterine čuj prošnjé,
 Vzdíhe njene, nje željé:
 Kadar tó-le dete malo,
 Dete ljubo, dete zalo,
 Zapustivši moje krilo,
 Se spustí v življenja dír,
 Kjer hrumi vihár, nemír —
 Naj bi Tvoje je okó,
 Oj okó tako skrbnó
 Vselej in povsod vodílo! —
 Roka Tvoja, blaga roka
 Sprémljaj drazega otroka,
 Stóri, da za dom, za Té
 Vedno, vedno mu gorélo
 Vedno, vedno plamenélo
 Bo sreé!“

Pametnice.

Očeta, mater slušaj rad,
 Da srečen bodeš deček mlad.

Kdor vède se povsod lepó,
 Mu kruha stradati ne bó.

V šoli moraš miren biti,
 Pridno moraš se učiti.

Angelju se priporoči,
 Čuval te bo v temnej noči,
 Da se mlad ne pogubiš
 Zjutraj zdrav se spet zbudiš.

—é.

Radovanček piše dedu.

Preljubi moj dedek!

Zdravi in srečni ste učakali veseli dan svojega godú. To me také veseli, da se z vso svojo dušo zakvalujem dobremu Bogu, da Vas je ohranil do denšnjega dne tako krepkega in čvrstega, veselega in zadovoljnega. Dobri Bog, ki Vas je do danes čuval in varoval vsega hudega, tudi v prihodnje ne bode pozabil mojega dobrega dedeka. On Vas bode vzel v svoje varstvo, da bодete še dolgo in dolgo živeli zdravi in srečni na veselje in radost svojih umukov, ki Vas prísrečno ljubijo. Bog naj Vas vodi povsod, koder koli bодete hodili, predragi moj dedek!

Vaš poslušni umuk

Radovanček.

Nove knjige in listi.

* Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda. Na svetlo daje in zalaga družba. I. zvezek: Franc Jožef I. cesar avstrijski. V spomin 40letnice Njegove vlade spisal slovenski mladini Fr. Hubad, e. kr. gimnazijski profesor. — V Ljubljani, 1888. 8^c. 64 str. — To je najnovejša knjižica v proslavo 40letnega vladanja našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Želimo, da bi prišla v prav obilem številu in roke naše slovenske mladine.

* Ilustrovan „Narodni Koledar“ za navadno leto 1889. Za pouk in kratek čas. Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar. V Ljubljani. Tiskala „Narodna Tiskarna“. Vel. 8^c. 88 str. — To je prvi „Koledar“ v tej obliki, kakeršno imamo pred seboj. Želeti bi pač bilo, da bi imeli tudi mi ilustrovan „Narodni Koledar“, kakeršnega imajo Nemci in drugi nam sorodni narodi vže mnogo let. Cena „Narodnemu Koledarju“ je 40 kr., po pošti 45 kr.

* Žepni koledar za leto 1889. Izdalo katoliško tiskovno društvo v Ljubljani. Cena 20 kr.

Smaragd.

(Priročil Zdravko.)

a a a a a b č č d d
 d e e e e e e e e
 e e e e e e e
 e i i i i
 i i i
 j
 j j j
 l l l n n
 n n n o o o o
 p p p p r r r r r
 s s s s s t v v v v z

Sestavi iz teh črk besede, ki naj bodo sestavljene takó, da čitaš, ako srednjo naopisno vrsto izpustiš, v prvej in zadnji vodoravnej vrsti, pa tudi v poševnej vrsti od leve zgoraj proti desnej doli jeden in isti priimek mnogozasluznega Slovence. Vloži potem srednjo vrsto takó, da ti, od vrha nizdolu čitana, pové njegovo krstno ime in rojstni kraj. V drugih devetih vrstah naj značijo besede po vrsti: 1. višjega avstrijskega častnika; 2. nikalni pridevnik; 3. dotok Dunava; 4. del izbe; 5. soglasnik; 6. množina moškega samostalnika; 7. fara na Gorenjskem; 8. dovršnega glagola deležnik pretečenega časa; 9. glagolnik (4. vrste).

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Uganke.

1. Kdor drugim jamo koplje, sam pade vánjo. Kdo je to?
2. Kateri ljudjé so najgostoljúbnejši na svetu?
3. Kdo brez jezika govori o veselji in žalosti?
4. Kakšno dlako ima bel konj?
5. Kdaj človeku jed najboljše diši?
6. S katerim očesom človek nič ne vidi?
7. Kaj se ajdovim žgancem najboljše priléže?
8. Kaj je najboljšega na svetu?
9. Kdo je največji bedak?
10. Katera dekleta imajo lesene zobé?

(Odgonetke ugank v prihodnjem listu.)

Rešitev demanta, odgovor vprašanja in odgonetke ugank v 10. „Vrtčevem“ listu.

I. Rešitev demanta:

D
 g a d
 j u l i j
 P i e m o n t
 P r e d a r e l j
D a l m a t i n s k o
 L e š č i n s k i
 D e r n o v o
 v e s l o
 o k o
 o

Prav ste ga rešili: Gosposdični Vekoslava in Dragotina Bizjak iz Sežane.

II. Odgovor vprašanju: Na 1008 različnih načinov.

III. Odgonetke ugank: 1. 999°/₉; 2. Zato, ker ni bil v Korintu; 3. Oni, ki ima samó jedno oko, vidi več, ker vidi pri drugem dve oči; 4. Ob času Jozue, ko sta solnce in luna obstali; 5. Ob času Samsona, ko so se jim repovi uneli; 6. Brade na ključih; 7. Cokelj; 8. Pustne šeme (maškare); 9. Šivanka; 10. Žaba; 11. Zato, ker je belih več, kakor črnih; 12. Kdor jih večkrat pelje; 13. Ker ni imel noža, da bi je bil razrezal; 14. Kajin, brata Abeljina ubivši; 15. Gosli; 16. Zato, ker misli, da je golorok in hitreje za njim teče.

~~~~~
Listnica. Gg. Poddraški: Poslane pesence se niso zrele za natis. Treba bi jim še ostre pile. — Val. J. v Št. J.: „Kratkočasne računске naloge“ bile so vže v prejšnjih „Vrtčevih“ letnikih. *To se vé z dragocnimi številkami, ki se pa na isti način rešujejo, kakor Vaše.* — Matiče v Lj.: Vaš „demant“ nam ne ugaja. — Branimir: Za zdaj še odložili. — Dragomil v Lj.: Pesenca „Sirota“ še ni zrela za javnost.

„Vrtce“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 glđ. 60 kr., za pol leta 1 glđ. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčev“, mestni trg, šte. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdajatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič**. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.